

Vorönn 2009

Dagskóli

Danska 2024

NAFN: _____

KENNITALA: _____

KENningarAR: Gunnhildur Sara

PRÓFIÐ ER Á 17 BLAÐSÍÐUM (með forsíðu)

SUNDURGREINING EINKUNNAR:

Prófið gildir 50% af lokaeinkunn, sem skiptist þannig:

1. Smásögur	25%	_____
2. Lesskilningur	20%	_____
3. Ritun	5%	_____

Vetrareinkunn gildir 50%, sem skiptist þannig:

1. Kannanir/verkefni	20%	_____
2. Próf úr Min ven Thomas	10%	_____
3. Munnlegt próf	10%	_____
4. Portfolio	10%	_____
Lokaeinkunn		_____

PRÓFDAGUR: Þriðjudagur, 12. maí 2009

PRÓFTÍMI: Kl. 8:15 – 9:45

HJÁLPARGÖGN: Engin

Gangi þér vel og gleðilegt sumar.

Fyrri hluti: lesið efni

I. Krossaspurningar úr smásögum (20%). Merktu við rétt svar, aðeins einn möguleiki er réttur

Hér koma 25 krossaspurningar eins og dæmin hér sýna.

Det forkerte barn

Når Brians far kommer for at hente Brian i børnehaven

- bider han en buschauffør
- ridser han sin gule Toyota
- skal han også hente Benny
- bider han i rattet af ærgelse

De to drenge i børnehaven

- leger med en filterpen
- tegner et ansigt på tavlen
- er mandens to sønner Benny og Brian
- er oppe at slås med en bøjle

Annar hluti: ólesið efni

Lesskilningur .

II. Ólesinn texti 1 (10%)

A. Da Rasmus og Jakob blev hackere

Sidste sommer mistede Rasmus på 14 og hans storebror Jakob på 19 deres computere og fik samtidig en bøde på 2.000 kroner, fordi de brugte et hacker-program. Drengene bor sammen med deres forældre i en større by i Jylland.

”Det startede i et frikvarter i april sidste år, hvor en af mine klassekammerater fortalte om et program, han havde hørt, man kunne hente på nettet”, **forklarer** Rasmus, der dengang gik i 8. klasse.

Programmet kunne bruges til at bryde ind i andre folks computere og styre dem – for eksempel kunne man køre deres cd-rom drev ud og ind, vende billedet på deres skærm og bytte om på højre og venstre musetast. Man kunne også slette deres harddisk og andre grove ting. Rasmus var ikke ude på at lave den form for hærværk. Men han syntes, det lød sjovt, at man kunne bruge programmet til at lave fis med folk. Så da han sad hjemme på værelset foran sin computer om eftermiddagen, gik han på nettet, fandt programmet og downloadede det.

"Vi troede, det blev regnet for drengestreger"

I første omgang prøvede han det af på Jakobs computer. Det virkede fint - da Jakob senere kom hjem fra gymnasiet og tændte sin computer, kørte cd-rom drevet ud og ind. Jakob lugtede hurtigt lunt:

”For jeg kunne med det samme se, at der var nogen, der havde været inde at pille ved skærbilledet”, forklarer han. Men han blev også **nysgerrig** efter at undersøge, hvad programmet kunne. Så Rasmus og Jakob satte sig sammen og prøvede programmet af. For at få adgang til andre computere, skulle computerne dels være med i et netværk og dels have installeret et **bestemt** program. Rasmus og Jakob satte derfor hacker-

programmet til selv at lede efter computere på nettet, som det bestemte program var installeret på.

B. Tag ansvar og få en federe klub!

I en nedlagt **fabrik** på en stille sidevej midt i Skanderborg har en flok skatere fået deres eget ungdomshus, hvor de selv bestemmer. Kommunen betaler husleje og varme, og de cirka 50 skatere og deres venner på 14-22 år, der kommer i huset, sørger selv for resten. Både at skaffe møbler til huset, lave koncerter, bygge ramper og musikrum - og gøre rent: - Det er fedt, at de voksne giver os lov til selv at bestemme, siger Thomas på 19, der går i 3. g. Han står i baren i hyggerummet og laver kaffe, mens en flok sidder og spiller playstation i de bløde sofaer, de har fået foræret ved at sætte en **annonce** i avisen.

Ramperne, baren, **anlægget**, tv, playstation og det nye musikrum, de er ved at bygge i det fjerneste hjørne af fabrikshallen, har de unge betalt for med de penge, de tjener ved at passe baren til byfest, holde koncerter om lørdagen osv. ”Alt, hvad der er her, har vi selv lavet: Da jeg startede for fire år siden var der ingenting - kun de tomme lokaler”, forklarer Mikkel, mens Thomas hælder kaffe op til ham. Mikkel er 22 år, går på HF og er den ældste af de faste brugere.

Frihed = ansvar

I den anden ende af fabriksbygningen holder kommunens ungdomsrådgivning til. De voksne derinde er kontaktpersoner, som de unge kan bede om hjælp, hvis de har brug for det. De voksne kigger også tit ind - ikke for at blande sig i hvordan huset kører, men for at hygge:

”Vi ved selvfølgelig godt, at kommunen kun betaler for huset her, så længe det ikke **udvikler** sig til en bule fuld af stoffer og kriminalitet. Derfor er stoffer totalt forbudt. For ryger vi ud herfra, får vi aldrig så fedt et sted igen”, siger Thomas og Mikkel.

En anden nabo har klaget over larmen, og derfor er en gruppe gået i gang med at lydisolere muren ind til hende. ”Vi kan let få et dårligt rygte ude i byen, og det kan i sidste ende betyde,

at kommunen lukker huset. Derfor går vi meget op i at have et godt ansigt udadtil. Og derfor tager vi også klager fra naboerne meget alvorligt, selvom vi måske ikke altid er enige med dem”, forklarer de.

C. Tyveri i skolen

1 ud af 20 unge får HVERT år stjålet noget værdifuldt som for eksempel sko, mobiltelefon, penge, en dyr jakke eller noget andet mærketøj. Og det sker desværre tit i skolen, i omklædningsrummet, til fest eller i klubben. Desværre, fordi det betyder, at tyven er én man kender.

”Problemet, ved at stjæle fra nogen man kender, er, at man ikke bare bryder loven og gør noget ulovligt. Men også kan risikere at de andre sparker én ud af vennekredsen, hvis det bliver opdaget. Og man kan ødelægge fællesskabet i klassen og skabe en dårlig stemning, fordi man ikke længere stoler på hinanden”, siger en ekspert i ungdomskriminalitet, Flemming Balvig fra Københavns Universitet.

Han siger også, at den bedste måde, at undgå tyveri fra hinanden på, er at gøre en indsats for, at alle har det godt i klassen eller gruppen. Og at lade være med at mobbe eller holde dem udenfor, som ikke har råd til dyrt mærketøj.

”Det værste er, hvis man stjæler, fordi man gerne vil accepteres af de andre, men er flov og føler sig mindre værd, fordi man ikke har råd til dyrt tøj og mobiltelefon. Hvis der er meget moderæs i klassen, er det vigtigt at diskutere, hvorfor det er så vigtigt at gå i modetøj. Og om man virkelig er mindre værd end de andre, hvis man ikke går så meget op i mode eller ikke har råd til dyrt mærketøj”, siger Flemming.

Kathrine Kristensen, 15 år, 9. klasse, Nordvestskolen i Helsingør:

”Jeg kender en klasse, der fik stjålet alle de penge, de havde sparet sammen til lejrskolen. Og det var helt sikkert én fra klassen, for ingen andre vidste, hvor de havde gemt kassen. Det gav en rigtig dårlig stemning. Efter min mening er det rigtig, rigtig groft at stjæle fra sine venner - det er værre end at stjæle i en butik, for dine venner

regner jo med, at de kan stole på dig. Find dig et job i stedet for, så du kan tjene penge til de ting, du gerne vil have - så overtræder du ikke loven, og du risikerer ikke at miste dine venner”.

1. Hér koma fullyrðingar úr textunum fyrir framan, merktu við A. B. eða C eftir því sem við á – merktu í öll hólfín

1.		Det værste er når det går udover dem man kender.
2.		Nogle modne mennesker kommer ikke for at passe på dem.
3.		De skal være forsigtige for ikke at miste de fordele de har fået.
4.		Personen i teksten havde et redskab der kunne ændre på ting andre havde sat op.
5.		Gerningen kan have det resultat at de andre mister tilliden til én.
6.		De mistede nogle værdifulde ting fordi de opførte sig ulovligt.
7.		Lokalet tilhører dem og de skal selv passe på det.
8.		Det var kun meningen at drille mennesker med det.
9.		Mennesker har ikke ringere værdi selv om de ikke kan følge med i de andres forbrug.
10.		De befinder sig i en gammel virksomhed der ikke er i brug mere.

2. Paraðu saman orð sem hafa sömu merkingu: orðin eru undirstikuð og feitletruð í textunum hér fyrir framan

1.	forklarer		ákveðið
2.	nysgerrig		hljómflutningstækin
3.	bestemt		samheldnin
4.	fabrik		forvitinn
5.	annonce		því miður
6.	anlægget		verksmiðja
7.	udvikler		auglýsing
8.	omklædningsrummet		búningsklefínn
9.	desværre		útskýrir
10.	fællesskabet		þróast

Ólesinn texti 2 (10%)

Bryllup på verdens tag

Jeg er inviteret til bryllup på verdens tag af min nepalesiske veninde Sabita som skal giftes med sin danske kæreste Chris.

Femogtyve par kvindeøjne kigger nysgerrigt på mig. Jeg sidder i buddha-stilling på et cementgulv i en lille stue midt i den nepalesiske hovedstad Kathmandu. Foran mig står et glas risvin og et kæmpe fad med ris, kød og fede saucer.

"Du skal huske at tage lidt af alle retterne og lægge noget af maden på en serviet til guderne", hvisker kvinden ved siden af mig.

Jeg rækker ud mod mit fad og kigger diskret på de andre kvinder for at se, hvor meget guderne skal have. Forsigtigt fører jeg mine nyvaskede hænder ned i maden og fanger nogle klumper kød og lidt grøntsager, som jeg sirligt anbringer på gudernes gule serviet.

"Du må kun bruge højre hånd", hvisker kvinden. Hun sender mig et smil, og mit galoperende hjerte falder en smule til ro.

Jeg forsøger at samle lidt ris og noget sort kød, som efter sigende er gedefødder, til en lille klump. Min venstre hånd er gemt godt væk på ryggen, og jeg kan næsten høre kvindernes lettelse, da jeg langsomt men sikkert får manøvreret klumpen ind i munden.

"Mediterer du", spørger en kvinde. Jeg kigger mig genert omkring. "Nej", svarer jeg, og aner ikke om jeg har bestået eller netop er dumpet i disciplinen nepalesiske bryllupsgæst.

"Hvor er det fantastisk, at du kan sidde i den stilling så længe", siger kvinden, og jeg fornemmer, at jeg har alle kvinderne med mig. Hvad betyder det så, at mit ene ben sover på anden time? Men bedst som jeg tror, at jeg har styr på de nepalesiske bryllupsskikke, bryder hele selskabet ud i gråd.

Ind i stuen træder den yndigste pige. Bruden. Hun hulker fra sit hjertes inderste kammer, og jeg forsøger desperat at komme i tanke om, hvordan jeg kan fremtvinge nogle tårer. Men når man føler, man er med i 1001 nats eventyr, så er ens tårekanaler som indtørrede vandløb. Jeg kan ikke fremtvinge en eneste tåre, og jeg ved ærlig talt heller ikke hvorfor bruden græder. Hun skal jo giftes, og så vidt jeg ved, har hun selv valgt sin kommende mand.

Desperationen lyser ud af mig, indtil en venlig mand træder ind i lokalet og forsigtigt hvisker til mig, at bruden skal tage afsked med sin familie og flytte hjemmefra for første gang. Brudgommens familie er kommet for at hente hende, og med sig har de en kuffert fyldt med tøj og sager, som hun skal have på, når hun om lidt skal rejse. Jeg nikker taknemmeligt, og da brudens bedsteforældre i det samme kommer ind og siger farvel til deres barnebarn, mærker jeg omsider en pibende tåre i den ene øjenkrog. Bruden har passet bedsteforældrene hele sit liv, og nu klamrer de sig hulkende til hende. Bedstefaderen går ud og kommer tilbage med en bunke penge og et fjernsyn. Det skal hun have med sig på sin videre rejse. Snart kommer en herre i fint tøj ind i lokalet og tager bruden op på sin ryg. Jeg får liv i mit sovende ben og farer sammen

med de mange kvinder ned i gården. Om lidt vil manden komme ud med bruden. Gad vide, hvad der så skal ske?

Manden kommer løbende ud i gården med bruden på ryggen. Han maser sig igennem de mange mennesker og begynder at løbe rundt om den pyntede bil, der holder midt i gården. Naboerne står i de åbne vinduer og råber farvel. Han løber rundt og rundt om bilen, mens brudens gråd tager til. Jeg behøver ikke længere lede efter tårene, de løber ud af øjnene i samme tempo som mandens hurtige skridt. Så bliver der med ét helt stille. Den ene bildør bliver åbnet, og bruden bliver sat ind på bagsædet.

"Der er kommet 1557 gæster", siger brudens far stolt og fortsætter: "Brylluppet har kostet 900.000 kr., men Sabita er jo også vores ældste datter". Jeg kan ikke lade være med at tænke på at det vil tage en almindelig nepaleser flere liv at finansiere sådan et bryllup, for en normal dagløn er 4 kr.! Heldigvis ved man, at pengene er givet godt ud, for man kan aldrig blive skilt i Nepal. Der findes ingen papirer på et bryllup, her er det vidnerne, der tæller.

II. Ólesinn texti (10%).

Svaraðu spurningunum með því að merkja við réttan möguleika:

	R = rigtigt	F = forkert	R	F
1.	Fortælleren er lidt nervøs over hvor meget skal på den gule serviet til ære for Buddha.			
2.	Fortælleren får at vide at man bruger begge hænder når man spiser.			
3.	Kvinden, der snakker med fortælleren, tror hun mediterer fordi hun er god til at sidde længe i den samme stilling.			
4.	Forfatteren mærker velvilje hos de femogtyve kvinder der kigger nysgerrigt på hende.			
5.	Da bruden viser sig begynder alle at klappe for hende.			
6.	Bruden græder fordi hun ikke vil giftes med den mand forældrene har valgt til hende.			
7.	Brudens bedsteforældre tager lykkeligt afsked med bruden.			
8.	Fortælleren mærker først en pibende tåre da hun ser bedstefaren give bruden penge og et fjernsyn.			
9.	Fortællerens ben vågner først når hun løber sammen med de andre kvinder for at se brudeparret.			
10.	Det er mange nepalesers årsløn der ligger bag sådan et bryllup.			

III. Ritun (5%)

Skrifaðu 120-150 orð um annað hvort A eða B

A. Et interview

Barack Obama er på besøg i Danmark. Du er journalisten der interviewer ham. Hvad vil du spørge om? Hvad siger han om sin familie, hvad han gør i sin fritid

B. Du er på Safari i Afrika og du skriver et brev hjem til dine forældre hvor du fortæller om dine oplevelser. Fortæl om hvilke slags biler du kørte i, hvor du sov om natten, hvad du så, hvilke dyr og hvordan har vejret været. Har du oplevet noget farligt?

En safari-jeep

en lerhytte

en løve

